

אודות

הגשות

לייב

חדשות

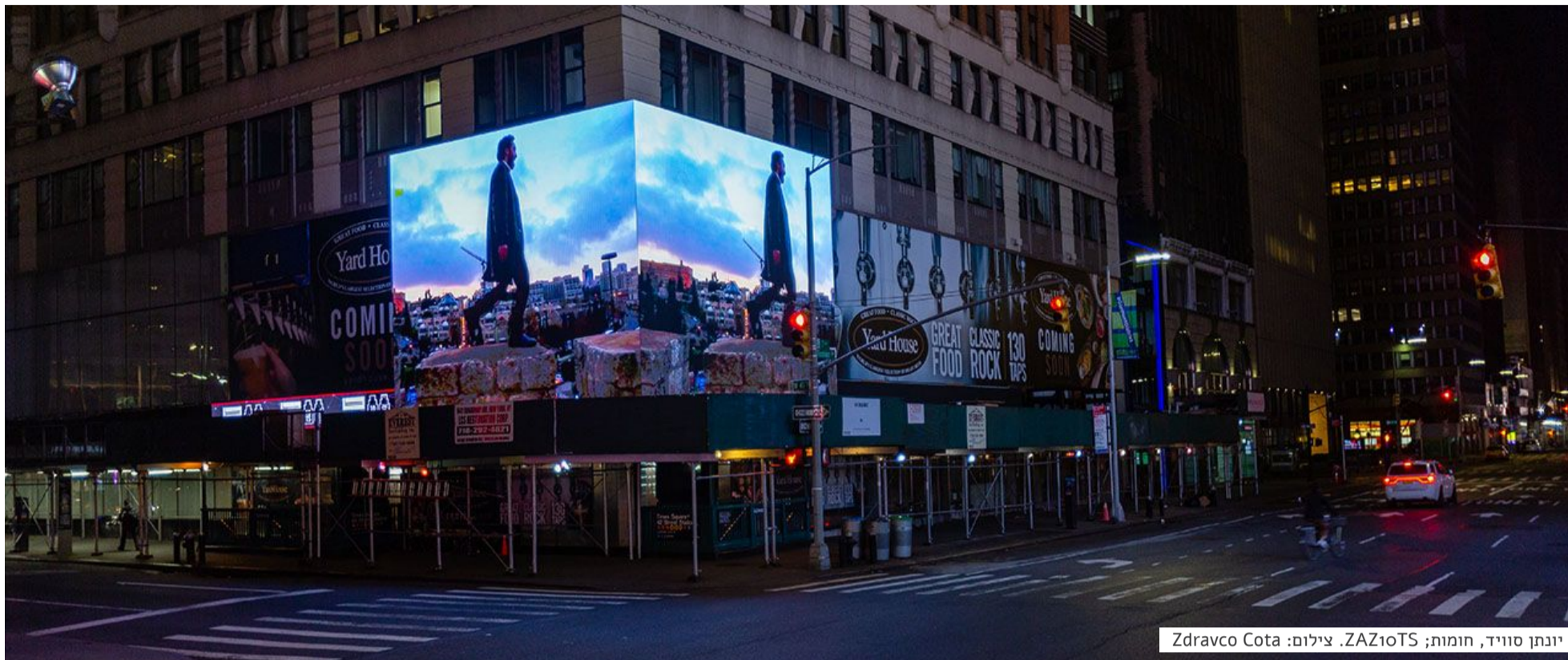
[פורטפוליו]

איור

אופנה

אמנות

עיצוב

יונתן סוויד, חומות; ZAZ10TS. צילום: Zdravco Cota

הנקראים בפורטפוליו

1 המוזיאון יפתח, התערוכה תיסגר

אמנות **תרבות**

2 חוזרים לגלריה: כתר פלסטיק לבן בגלריה זוזו

Chat **אמנות**

3 חוזרים לגלריה: מה קורה // נגה פרחי

אמנות

4 Art4Heart: אמנות שיוצרת הדים

אמנות

5 סטודיו החבורה: "עוזרים לטובים להיראות טוב"

Chat **עיצוב**

אמנות **טלויזיה וקולנוע**

ג'וי ברנד/יום שני, 4 במאי 2020

שתפו

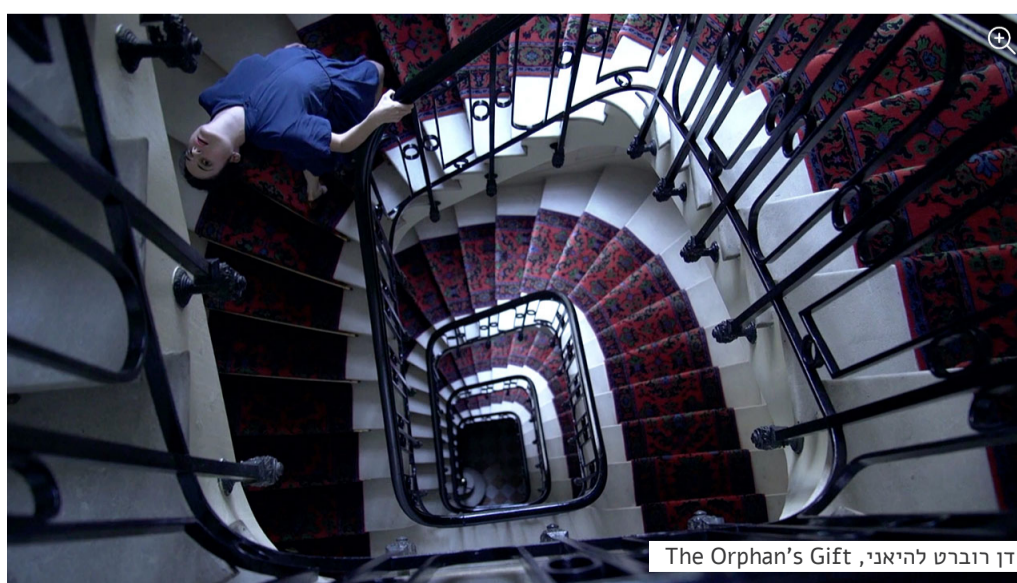
מגדל העיר פינת טיימס סקוור: תלמידי בצלאל מאירים את ניו יורק

סטודנטים ובוגרים של המחלקה לאמנויות המסך בבצלאל מציגים עבודות וידאו בטיימס סקוור. "המרחב הריק מעצים את השאלות שהעבודות מתעסקות איתן" אומרת האוצרת, שרון בלבן

בפואמה My Sad Self, המשורר האמריקאי אלן גינסברג – שהיה קולו של דור הרבה לפני שהגיעו יוצרות עכשוויות והכריזו על עצמן ככאלה – כתב שורות נרגשות ומלאות אהבה, שהוקדשו לעיר ניו יורק. היה זה סתיו 1958, שנתיים אחרי שגינסברג עורר שערורייה בעקבות שירו "יללה" והפך לנציג דור הביט שבעט בקודמו.

"לפעמים כשהעיניים שלי אדומות", תיאר גינסברג, "אני מטפס על גג בניין ה-RCA ומתבונן בעולם שלי, מנהטן". גינסברג התכוון לבניין קומקאסט בכיכר רוקפלר, שכונה ה-RCA עד שנות ה-80' המאוחרות. במרחק יריקה ממקום רבצו של גינסברג כשכתב את אותה הפואמה, נמצא טיימס סקוור. סביר להניח שהוא הסתכל לכיוון הנקודה השוקקת, ההומה והמתועשת הזו כשתיאר את תחושת הצער שלפעמים צובטת את ליבו.

טיימס סקוור הוא אחד המקומות המשונים והשנואים ביותר בעיר ניו יורק, יעד על כך כל תושב של הכרך. הכיכר הזו, שבה עד לא מזמן ביקרו כ-50 מיליון תיירים מדי שנה, מסמלת ביתר שאת את כל מה שמסחרי, המוני ורועש בתפוח הגדול ואולי בעולם כולו.

דן רוברט להיאני, The Orphan's Gift

דן רוברט להיאני, The Orphan's Gift; מיזם ZAZ10TS. צילום: Zdravco Cota

כשפרץ נגיף הקורונה לפני חודשיים והכה בעיר, תושביה החלו להסתגר בבתיים והותירו את טיימס סקוור הקלסטרופובית שוממת. אך מי שבכל זאת חולף באזור בימים אלה ומרים את ראשו, יכול לראות עבודות וידאו עכשוויות, מרגשות ומעוררות מחשבה של יוצרים ישראלים צעירים, שמוקרנות בזו אחר זו ושופכות צבע ואור על הכיכר המיוממת.

איך מתחולל הקסם הזה? הכל התחיל לפני שהווירוס התפשט ברחבי העולם, כשהמחלקה לאמנויות המסך בבצלאל פצחה בשיתוף פעולה עם צילי צ'רני, יזמית ישראלית בתחום האמנות המתגוררת בניו יורק, שעומדת מאחורי מיזם ZAZ10TS. במסגרת הפרויקט, 20 עבודות וידאו שיצרו סטודנטים ובוגרי המחלקה מתנגנות על מסך לד גדול שמתופעל על ידי הגלריה של צ'רני, ZAZ Corner, בפינת רחוב 41 והשדרה השביעית.

ההצגה חייבת להימשך

שרון בלבן, אמנית וידאו וראש תחום הוידאו במחלקה, שאצרה את התערוכה, מספרת כיצד תלמידי המוסד הירושלמי הגיעו להציג במיקום הנחשק הזה. "אגודת ידידי בצלאל ערכו בניו יורק השנה אירוע גדול, שהוקדש להתמחות הוידאו במחלקה. חלק מאירועי האגודה נערכו יחד עם הגלריה של צילי.

"כשהייתי שם לכבוד האירוע, שחלקו היה גם בגלריה שלה, פנתה אלי מנהלת הגלריה לימי וואנג וביקשה שהמחלקה שלנו תציג תוכנית של עבודות וידאו. זה קרה די מהר: האירוע של ידידי בצלאל היה בסוף ינואר, והם ביקשו ממני לאצור תוכנית עבור סוף פברואר-תחילת מרץ".

המציאות שהשתנתה מהקצה אל הקצה בשל וירוס הקורונה עוררה תהיות בקרב חברי הגלריה והצוות בבצלאל "אם להמשיך את זה לא", מודה בלבן. "כשטיימס סקוור התרוקנה זה פתאום ערער הכל. מה שקורה בניו יורק שובר את הלב ולראות את טיימס סקוור ככה זה השיא של זה".

שרון בלבן. צילום: מ"ל

בלבן: העבודות נחוות מרחוק בין כה וכה. רובנו היינו חווים אותן מרחוק, וזו אמנות שבמהות שלה היא דיגיטלית, זה לא אוביקט אלא מסך שאפשר לשדר אותו מרחוק. במונן הזה העבודות הן מאוד ברוח הזמן

לבסוף התקבלה ההחלטה "להשאיר את זה שם כדי לתת לזה להדהד במצב המאוד מורכב וקשה הזה. מרחב עירוני נטוש הוא אחד הדברים הכי סוריאליסטיים, ויש בזה משהו מאוד מטריד. המרחב הריק הזה מעצים את השאלות שהעבודות מתעסקות איתן".

כשאני שואלת אותה אם היא לא מוצאת שיש משהו מלאכותי בהתעקשות להמשיך ולהקרין את העבודות בהיעדר קהל צופים שיוכל להגיב אליהן, בלבן משיבה בנחרצות ש"העבודות נחוות מרחוק בין כה וכה. לדוגמה, אצלנו בארץ רובנו היינו חווים אותן מרחוק, וזו אמנות שבמהות שלה היא דיגיטלית, זה לא אוביקט אלא מסך שאפשר לשדר אותו מרחוק. במובן הזה העבודות הן מאוד ברוח הזמן".

בין עיר הקודש לעיר שאינה עוצרת

העבודות שבלבן בחרה עבור הפרויקט, שנוצרו על ידי תלמידים ובוגרים של המחלקה, הן ברובן המכריע עכשוויות באופיין; הן נוגעות בצורה כזו או אחרת בתמות כמו זהות לאומית, מינית וגופנית ועוסקות במקומו של הפרט במערך העירוני שבו הוא נטוע.

החזקות שבעבודות הן דווקא אלו שעולה מהן ניחוח על-זמני, כאלו שמבקשות לחקור סנטימנטים של שייכות, כמיהה וגעגוע. עבודה מרגשת במיוחד היא Vague Memory של שגיא חכמון, סרט קצר ונוגע ללב שבו הפריים נחלק לשניים ומציג דימויים מתחלפים של יד עלומה המקלידה על מכונת כתיבה, מצלמת פולארויד ותמונות ילדות שנראות כאילו נלקחו מאלבום משפחתי עזוב ומצהיב.

עבודתו של חכמון מעלה שאלות שהן כלליות באותה מידה שבה הן אישיות וייחודיות לו: ממה מורכב הזיכרון של הפרט ולאן הוא שייך? האם המילה הכתובה היא זו שיוולדת את הדימוי או שמא המצלמה? האם הזיכרון יכול לעמוד בזכות עצמו כשהאמצעים האנכרוניסטיים לתעדו כבר לא קיימים בעצמם? האם הוא חי בתוכנו?

VAGUE MEMORY

from Sagi Hackmon

01:12 |

מאיה אלה

גל צדוק

עבודה נוספת שבולטת מאוד בקרב היצירות היא סרטו של בוגר המחלקה דן רוברט להיאני, 'The Orphans' Gift. הסרט הסוריאליסטי באורך המלא הוא בן 22 דקות; מובאה קצרה ממנו מוקרנת בתערוכה. הוא נע בין שני צירים לסירוגין – מגדל העיר בירושלים ובית דירות פריזאי טיפוסי. על רקע תצלום וידאו של שמי הבירה הכחולים והשלווים, דמות אישה צעירה דוברת צרפתית מביעה לפרקים התפעמות עזה מהבניין הנודע ולפרקים שנאה, תוך שהיא מכנה אותו במגוון שמות תואר מלאי בוז במבטא כבד ובשצף משעשע ("מכוער, מיושן, מרתיע, מסריח").

בהמשך המצלמה נודדת אל גרם מדרגות עטור שטיח כבד שמצולם מנקודת מבט אווירית, המעניקה לו חזות של מבוכ אינסופי. דמות נשית אחרת – האמנית בעלת הפנים האקספרסיביות יואנה בליקמן, שיצרה את הכוריאוגרפיה – ספק מתהלכת ספק מרקדת במעלה המדרגות. היא מסתובבת בבניין הצרפתי בפנים חתומות ונראית לכודה ואבודה.

ברגע קטן ועוצמתי היא נשענת על דלת אחת הדירות ומניחה עליה את פניה, אולי כדי להיטיב לשמוע את מה שמתרחש בפנים. אי אפשר שלא לחשוב על הצופה שכעת כלוא בביתו וכמה למצוא את הדרך החוצה. להיאני ברא עולם מקביל מעורער ומערער, שבו למבנים אדריכליים יש קול וסיפור חיים משל עצמם. האנשים המאכלסים אותם הם עלים נידפים ברוח, בעיצומו של מסע חיפוש בודד.

Extract The Orphan's Gift

from Dan Robert Lahiani

02:01 |

Empty manifest (I have nothing to say)

עבודה אחרת וקלילה יותר היא "מניפסטו" מעלת החיוך של גל צדוק, שבה הוא נראה עטור בחליפה ועומד מול פודיום על במה. צדוק, שמתהדר במימיקה רצינית ומודעת לעצמה, מעביר ביצירה זו ביקורת פוליטית צינית כלפי מנהיגים כמו נשיא ארצות הברית דונלד טראמפ או ראש ממשלת ישראל בנימין נתניהו, שידועים בנטייתם לשאת נאומים גרנדיוזיים מלאי הבטחות. במקום לנאום כמותם, צדוק מנפח בלונים ומכווץ אותם בצורות שונות, בתנועות ידיים נמרצות המפצות על היעדר המלל. כפי שנאמר – אין כלום כי לא היה כלום.

נגד הדימוי המושלם

בלבן מודה שהיא שותפה לשנאתי היוקדת אל טיימס סקוור, ולכן ניגשה למלאכת האוצרות בזהירות יתרה. "חייתי בניו יורק ועשיתי את התואר השני שלי שם. ממש שנאתי את טיימס סקוור, זה באמת מקום מזעזע, מרתיע וקשה", היא צוחקת.

"מצד שני, יש לו עוצמה שמעוררת רגשות: אי אפשר להתווכח עם זה. ובמובן הזה, היה לי ברור שהעבודות צריכות להגיב לרתיעה ולדחייה מהמקום הזה. כל העבודות שנבחרו עניינו אותי ביחס לטיימס סקוור וכקונטרס לכיכר. או שהן עוסקות בחתירה תחת הנושא של פרסום ותרבות הצריכה, או בטבע מוגבר אל מול עירוניות או משהו מאוד מקומי".

• רוצה לקבל את הכתבות שלנו לתיבת המייל? הירשמו כאן לניוזלטר שלנו <<

כשהיא נדרשת להצביע על נושא שמאחד בין העבודות בלבן טוענת שכל האמנים "מתעסקים באותם כלים דיגיטליים של מסך ודימוי שמתקיימים שם בטיימס סקוור, בצורה הכי קיצונית. אבל הם חותרים תחת כל הדברים הכי משמעותיים בתרבות הזאת שמעודדת השתוקקות לדימויים מושלמים.

"לדוגמה, בעבודה Eating Your Feelings של שרה להמן, יש צילום מאוד 'סליקי' אבל גם כל מיני פעולות מאוד טקסיות שמתייחסות ליהדות. הדמות הנשית היא פתיינית אבל היא לא מוכרת שום דבר".

Eating Your Feelings - Cookie Moon & Tomer Zmora

חומות أسوار Walls

כשאני מבקשת מבלבן לבחור עבודה אחת שפרטה על מיתרי ליבה יותר מהאחרות, היא מתלבטת בדיפלומטיות. לבסוף היא מזכירה את עבודתו של יונתן סוויד, "חומות". היא מתגאה בעבודה ובצדק: יש בה איזון נהדר של מנלכוליה וקלילות שמקשה להסיר ממנו את העיניים.

בעבודה, גבר צעיר בלבוש חורפי נראה מהלך על חומות העיר העתיקה בירושלים, כשברקע הבירה מוארת בתאורת פנסי המכוניות החולפות ופנסי הרחוב ששופכים אור על הרחובות. בעוד שהשמש גוזעת והלילה עולה, פניו של סוויד נראות בפרופיל ואפשר לזהות שמץ חיוך המצטייר עליהן. צעדיו מדודים אך בטוחים, והוא מדלג בין החומות כמעט בהפגנתיות.

"הוא מתאר מאוד יפה איך זה היה נוף הילדות שלו, והוא הולך שם כמו משוטט עירוני", בלבן מסבירה. "זה משהו מאוד מקומי, היסטוריה וזמן כל כך אחרים מול טיימס סקוור. זה יצר מתח שהיה מעניין בעיניי".

בתום השיחה אני צופה שוב בעבודתו של סוויד. צעדיו הקלים נראים לי כאילו הם מדגישים את קלות הנעורים לעומת הכבדות הבוטה של עיר הנצח שמרצדת מאחוריו. אני מדמיינת אותו מצטרף אל גינסברג, את שניהם מדלגים על גגות ניו יורק. התערוכה צפויה להמשיך לעמוד בשבועות הקרובים, וניתן רק לקוות שתושבי העיר האהובה יוכלו לצאת ולצפות בה במהרה.

#

בצלאל, גל צדוק, דן רוברט להיאני, יואנה בליקמן, יונתן סוויד, שגיא חכמון, שרה להימן, שרון בלבן

תגובה אחת

נירה כלב 07.05.20 יש קטעים בסרטונים שאתה ממש נרגע אולי בזכות המוסיקה ברקע אבל גם בזכות התנועות עולם בו מותר לך להחליט מה לעשות ואף אחד לא מעביר עליך ביקורת.

↓ להגיב

הוסיפו תגובה

